

[Udenrigsministeren]

»sive ned« til de brede befolkningsgrupper og dermed mindske deres massive fattigdomsproblemer. Erfaringerne har imidlertid vist, at de dårligere stillede befolkningsgrupper kun i ringe grad har nydt godt af den økonomiske vækst i udviklingslandene. Kun ved at satse mere direkte på at forbedre indkomst- og leveforholdene for de dårligere stillede befolkningsgrupper er der udsigt til en væsentlig nedgang i fattigdomsproblemerne.

Denne politik, de elementære behovs strategi, omfatter opfyldelse af de fattige befolkningsgruppers behov for fødevarer, bolig, rent drikkevand, rimelige sundhedsforhold, elementær undervisning osv. Formålet med strategien er ikke en humanitær indsats, men derimod at forøge indkomstdannelsen blandt de fattigere befolkningsgrupper. Jeg vil i denne forbindelse gøre opmærksom på, at det på FNs kvindekongress af mange delegationer, herunder fra u-landene, blev understreget, at man på områderne sundhed, beskæftigelse og uddannelse, som indgår som væsentlige led i de elementære behovs strategi, måtte gøre en særlig indsats for kvinder. Jeg vil dog gerne understrege, at strategien ikke betyder, at hele indsatsen bør rettes direkte mod de fattigere befolkningsgrupper. Også indsatser som f. eks. anlæg af veje og havne og opførelse af cementfabrikker er meget vigtige. Der er således tale om en meget vanskelig balancegang mellem økonomisk vækst i mere traditionel forstand og en indsats, som er rettet mod de fattigere befolkningsgrupper.

I den forbindelse bør det også fremhæves, at de elementære behovs strategi har mødt nogen modstand blandt udviklingslandene, bl. a. fordi disse frygter, at strategien er udtryk for et ønske om at bortlede opmærksomheden fra kravene om en ny økonomisk verdensorden.

8. Loven indeholder ikke nærmere anvisninger på, hvilken vægt der skal tillægges de forskellige bistandsformer, men der har i løbet af 1970'erne udviklet sig en række principper for bistandens fordeling på forskellige bistandsformer, for samarbejdet med modtagerlandene m. v. Regeringen finder, at disse principper – som jeg vil vende tilbage til om et øjeblik – er udtryk for en passende balance mellem de forskellige hensyn, der må lægges til grund for vores bistand. Det er klart,

at vi løbende må vurdere principperne og drage nytte af de erfaringer, vi indhøster undervejs, således at midlerne udnyttes bedst muligt.

9. I bistandssamarbejdet søger vi en nogenlunde ligelig fordeling mellem den bistand, vi yder direkte til enkelte udviklingslande som bilateral bistand, og den bistand, vi gennem internationale organisationer yder til alle udviklingslande.

Mange udviklingslande foretrækker bistand gennem internationale bistandsorganisationer, bl. a. fordi u-landene i disse organisationer selv har en væsentlig indflydelse på, hvordan midlerne anvendes. Bistanden gives også så godt som altid uden klausuler. Det er en god udvikling, at den andel af de vestlige landes udviklingsbistand, der kanaliseres gennem internationale organisationer, er steget betydeligt gennem de senere år. Jeg er overbevist om, at der på den måde bidrages til en styrkelse af FNs og andre internationale organisationers rolle som formidler af samarbejde mellem nationerne.

Samtidig er det dog klart, at vi her i landet har en række ressourcer, som bedst udnyttes i et direkte, bilateralt samarbejde, og det er også af betydning, at vi knytter direkte forbindelser til lande i den 3. verden.

Som så meget andet i bistandssamarbejdet er multilateral bistand kontra bilateral bistand ikke et enten-eller, men et både-og, hvor den nogenlunde ligelige fordeling angiver en rimelig balance.

10. Den bilaterale bistand fordeles ligeligt mellem gavebistand og lånebistand. Gavebistanden anvendes f. eks., når det drejer sig om sundhedsprojekter, uddannelsesprojekter, udvikling af landdistrikter og landbrug. Denne bistand sigter især på at komme de fattigere befolkningsgrupper til gode. Ved udvælgelsen af projekter lægges vægten bl. a. på, at bistanden skal have en så stor spredningseffekt som muligt blandt den brede befolkning i udviklingslandene. Denne bistandsform stiller meget store krav til vores egen administrative kapacitet, bl. a. fordi indsatserne er meget forskellige fra det, vi kender fra vores egen samfundsudvikling.

Udviklingslånene, der i overvejende grad er bundet til danske leverancer, tager især sigte på at overføre teknologi til udviklingslandene og er således først og fremmest rettet mod den moderne industrisektor. Lånene